

Datum

2025-02-05

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-1475

Yttrande

Till

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

**Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
- Uppdrag om översyn av regelverket för ändring av
detaljplan och av olagliga planbestämmelser**

LI2024/01802

Sammanfattning

Malmö stad tillstyrker Boverkets förslag till ändring av plan- och bygglagstiftningen. Malmö stad bedömer att förslagen innebär ett positivt steg mot en mer flexibel och effektiv samhällsbyggnadsprocess, samtidigt som det betonar vikten av att ta hänsyn negativa konsekvenser för miljö och människors hälsa i enlighet med Plan- och bygglagens syfte.

Yttrande

Malmö stad ser Boverkets författningsförslag som ett positivt steg mot en mer flexibel och effektiv samhällsbyggnadsprocess, samtidigt som det betonar vikten av att ta hänsyn negativa konsekvenser för miljö och människors hälsa i enlighet med Plan- och bygglagens (PBL) syfte. Malmö stad tillstyrker Boverkets förslag till ändring av plan- och bygglagstiftningen.

I Boverkets författningsförslag föreslås en utökning av vad som är möjligt att pröva genom ändring av detaljplan. Förslaget gör det möjligt att lägga till och ta bort användningsbestämmelser om det inte motverkar den ursprungliga detaljplanens syfte. Malmö utvecklas och kommer fortsatt utvecklas, framför allt innanför yttre ringvägen och genom förtätning i redan detaljplanelagt område. Utvidgningen av vad som kan prövas genom ändring gör ändringsförfarandet till ett mer effektivt verktyg vilket är positivt för Malmö stad då detaljplaner på stadens mark lättare kan uppdateras utifrån samhällsutvecklingen med hänsyn till nya ideal, värden och intressen.

Någon förändring av lämplighetsprövningen föreslås inte i Boverkets rapport, vilket innebär att risken för negativa konsekvenser för miljö och människors hälsa inte ökar. Detta bedöms som nödvändigt och positivt av Malmö stad. De ändringar som görs i detaljplaner ska även fortsättningsvis lämplighetsprövas där, i Malmö stads fall, kommunens miljönämnd kommer fortsätta bevaka miljö- och hälsoperspektivet i samråd och granskning.

Malmö stad är positiva till att de plantekniska förutsättningarna förtydligas i och med Boverkets författningsförslag. Att ändring av detaljplan ska göras genom att kommunen antar en ny detaljplan där samtliga bestämmelser tolkas om till nuvarande system medför att plantolkning och efterföljande processer förenklas är positivt. Att kommunen får möjlighet att överföra detaljplaner till dagens system för reglering av detaljplan genom s.k. omvandling är ett angeläget steg framåt i digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Det kommer även underlätta för de kommunala verksamheter som är beroende av plantolkning, plangränser och annan data från detaljplanerna i efterföljande genomförande, bland annat vid utformning, utbyggnad och förvaltning av allmän platsmark.

Förslaget innebär en utvidgning av vad som är möjligt att pröva genom ändring av detaljplan, utan att markens lämplighet prövas på nytt i de delar den nya planen bekräftar gällande planförhållanden. Malmö stad anser föreslagen utvidgning välavvägd då ändring även fortsättningsvis ska förhålla sig till planens ursprungliga syfte genom att en förutsättning är att den gällande planens syfte inte motverkas. Malmö stad instämmer med Boverkets uppfattning att ändring genom föreslagen utvidgning blir ett effektivare planeringsverktyg då detaljplaner lättare kan uppdateras i takt med samhällsutvecklingen.

Malmö stad vill framhålla behovet av vägledning från Boverket riktat mot kommunerna förutsatt att regeländringar införs i linje med förslaget, och som Boverket också påtalar i rapporten. Tolknings- och bedömningsutrymmet som uppstår då gamla planer ska översättas till dagens system ska inte underskattas och såväl av effektivitetsskäl som ur rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att det är tydligt för kommuner och andra berörda aktörer vad som ryms inom omvandling av detaljplan och vad som i sammanhanget är en tillåten ändring.

Vad gäller de tänkta bestämmelsernas utformning anser Malmö stad att den föreslagna 4 kap 40 a § PBL bör omarbetas i syfte att uppnå en större tydlighet och för att systematiken bättre ska framgå. Som bestämmelsen är utformad kan första stycket punkten 2 läsas som en inskränkning i kommunens långtgående möjligheter enligt lagen att göra en ny detaljplan med annat innehåll än gällande plan. Jämför Boverkets föreslagna 4:40a första stycket punkten 2: Under förutsättning att den gällande planens syfte inte motverkas får kommunen anta en detaljplan som endast innebär vissa ändringar i förhållande till gällande plan. Bestämmelsen kan lämpligen omformuleras så att det framgår att kommunen får anta ny detaljplan som innebär omvandling och att sådan detaljplan även får innefatta ändringar i förhållande till gällande plan, under förutsättning att den gällande planens syfte inte motverkas.

I Boverkets uppdrag har även ingått att göra en översyn av gällande rätt och rättstillämpning i fråga om olagliga planbestämmelser vilket resulterat i en vägledningstext som publicerats på PBL Kunskapsbanken. Översynen visar att planbestämmelser utan lagstöd från mark- och miljööverdomstolen har ansetts gälla, men det finns fortfarande osäkerhet om olagliga planbestämmelser kan vara ogiltiga. Boverket menar att detaljplaner med bestämmelser som inte följer lagen behöver

ändras eller upphävas för att få till en rättssäker tillämpning. Malmö stad anser att frågan om olagliga planbestämmelsers rättsverkan inte bör lämnas till rättstillämpningen utan att det med hänsyn till behovet av rättssäkerhet och förutsägbarhet bör framgå av lagen vad som gäller. Med hänsyn till att utgångspunkten är att planbestämmelser ska ha lagstöd menar Malmö stad att det finns skäl att utgå från att olagliga planbestämmelser inte ska tillämpas, och att förutsättningarna för införande av en bestämmelse i PBL med sådan innebörd bör utredas. Jämförelsevis framgår redan av 8 kap 4a § PBL att om en detaljplan innehåller så kallade särkrav avseende byggnadsverks tekniska egenskaper är dessa krav utan verkan.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme